

INSTRUKS

SUNDHED

NR. 82

VIDEREGIVELSE AF HELBREDSOPLYSNINGER

MÅLRETTET TIL FAGGRUPPE

Sundhedsfagligt personale

AJOURFØRING UDARBEJDET AF

Linda Juslenius og Rikke Thrige

ANSVARLIG

Rikke Thrige

IKRAFTTRÆDELSE

15-05-2014

SENESTE AJOURFØRING

03-07-2023

NÆSTE REVISION

30-06-2025

1 FORMÅL MED INSTRUKSEN

At sikre at Røde Kors sundhedspersonale overholder tavshedspligten og sikrer sig samtykke ved deling af helbredsoplysninger.

2 ANVENDELSESOMRÅDE OG BAGGRUND

Helbredsoplysninger er personfølsomme oplysninger og må overordnet set ikke videregives uden samtykke fra patienten. Den sundhedsperson, der skal videregive oplysninger, har krav på at få præciseret anmodningen.

Loven skelner mellem videregivelse som led i behandling og videregivelse til andre formål end behandling, jf. Sundhedsloven, kapitel 9.

- Samtykke til videregivelse af oplysninger i forbindelse med behandling kan være mundtligt eller skriftligt og gives til enten den sundhedsperson, der skal videregive oplysninger eller den sundhedsperson, der modtager oplysninger.
- Samtykke til videregivelse af oplysninger til andre formål end behandling skal være skriftligt og gives til den sundhedsperson, der skal videregive oplysninger. Samtykket bortfalder senest 1 år efter, at det er givet.

3 DEFINITIONER

4 ANSVAR OG KOMPETENCER

Det er den sundhedsperson, der har journalen i besiddelse, der træffer afgørelse, om oplysninger kan videregives. Det er sundhedslederen, der har ansvaret for, at oplysninger videregives i overensstemmelse med loven.

5 FREMGANGSMÅDE

Indhentning af informeret samtykke

Samtykket skal være informeret i den forstand, at den, der afgiver samtykke, skal være klar over, hvad det er, der gives samtykke til. Et samtykke kan på ethvert tidspunkt trækkes tilbage, såfremt oplysninger endnu ikke er videregivet. I situationer med værgemål skal det afklares, om værgemålet omfatter kompetence til beslutninger om videregivelse af oplysninger i forbindelse med behandling og/eller andre formål end behandling. Værgen kan give samtykke til begge formål, såfremt værgemålskompetencen omfatter dette. Derudover kan nærmeste pårørende give samtykke til videregivelse af oplysninger i forbindelse med

behandling, medens de pårørende ikke anses for at have kompetence til at give samtykke til andre formål end behandling.

Det er personalets opgave at sikre at beboeren sprogligt forstår, hvad han/hun giver tilsagn til, eventuelt ved brug af tolk.

For Børn under 15 år skal forældremyndighedsindehaver/indehaverne give samtykke. Dvs. man skal sikre, at begge forældre giver samtykke, såfremt de har forældremyndighed. Unge, som er 15-17 år, kan give samtykke under forudsætning af, at pågældende forstår indholdet i og konsekvenserne af et samtykke

Ret til aktindsigt

Patienten har ret til aktindsigt. Patienten har endvidere på anmodning ret til på en let forståelig måde at få meddelelse om, hvilke oplysninger der behandles i patientjournalen, herunder, at journalen kan indeholde flere oplysninger, end patienten eller dennes rådgiver har brug for.

Forældremyndighedsindehaveres ret til aktindsigt i en mindreåriges patientjournal kan begrænses, hvis aktindsigten er i strid med afgørende hensyn til den mindreårige, eller er i strid med efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser eller beskyttelse af vidner, jf. sundhedslovens § 37 stk. 2.

Det er sundhedslederen der er ansvarlig for at afgøre en anmodning om aktindsigt. Denne skal færdigbehandles indenfor 7 arbejdsdage, medmindre dette på grund af f.eks. sagens omfang eller kompleksitet undtagelsesvis ikke er muligt, jf. sundhedslovens § 38

Retningslinjer vedr. videregivelse af helbredsoplysninger i forbindelse med behandling

Retningslinjer ifm. samtykke

- Med patientens samtykke kan sundhedspersoner videregive oplysninger til andre sundhedspersoner om patientens helbredsforhold.
- Samtykke kan være mundtligt eller skriftligt.
- Samtykket kan afgives til den sundhedsperson, der skal videregive oplysninger, eller til den sundhedsperson, der modtager oplysninger.
- Samtykket skal indføres i patientjournalen.

Retningslinjer uden samtykke

Uden patientens samtykke kan sundhedspersonen videregive oplysninger om patientens helbredsforhold til andre sundhedspersoner, når:

- det er nødvendigt af hensyn til et aktuelt behandlingsforløb for patienten, og videregivelsen sker under hensyntagen til patientens interesse og behov,
- videregivelsen er nødvendig til berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, herunder en patient, der ikke selv kan varetage sine interesser, sundhedspersonen eller andre,
- videregivelsen sker til patientens alment praktiserende læge fra en læge, der virker som stedfortræder for denne.

Den sundhedsperson, der er i besiddelse af en fortrolig oplysning, afgør, hvorvidt videregivelse i ovennævnte tilfælde er berettiget og den, oplysningen angår, skal snarest muligt herefter orienteres om videregivelsen og formålet hermed.

En advokat kan uden samtykke anmode om helbredsoplysninger om sin klient, idet samtykket anses for opfyldt i kraft af advokatens klientforhold.

Indhentning af elektroniske helbredsoplysninger i EG-Clinea i forbindelse med behandling af patienter

- Sundhedspersoner kan ved opslag i EG-Clinea i fornødent omfang indhente oplysninger om aktuel behandling, når det er nødvendigt i forbindelse med aktuel behandling af patienten.

- Adgang til EG-Clinea for den pågældende sundhedsperson er teknisk begrænset til de patienter, der er i behandling på samme behandlingsenhed, som den pågældende sundhedsperson er tilknyttet. Sundhedsenheden i Asylafdelingen opfattes som en samlet behandlingsenhed.
- En sundhedsperson kan under dennes ansvar lade sekretærer yde teknisk bistand til opslag i oplysninger, som den pågældende sundhedsperson selv har adgang til.

Videregivelse af helbredsoplysninger m.v. til andre formål end behandling

Retningslinjer ifm. samtykke

Med patientens samtykke kan sundhedspersoner til andre formål end behandling videregive helbredsoplysninger. Samtykket skal være skriftligt og skal indføres i patientjournalen. Samtykket bortfalder senest 1 år efter, at det er givet.

Med patientens samtykke kan autoriserede sundhedspersoner til andre formål end behandling ved opslag i elektroniske systemer i fornødent omfang indhente oplysninger.

Retningslinjer uden samtykke

Uden patientens samtykke kan sundhedspersoner i visse tilfælde videregive helbredsoplysninger til andre formål end behandling. Det forudsættes, at sundhedspersonen også i disse tilfælde søger at indhente patientens samtykke.

Videregivelse af oplysninger må aldrig ske i et videre omfang end højst nødvendigt. Således skal kun videregives, hvad der må anses for at være tilstrækkeligt og nødvendigt. Bed derfor om at få præciseret, hvad der ønskes oplyst, hvis anmodningen om journaloplysninger er bred. Bed også anmodende instans om at oplyse hjemmel til indhentning af helbredsoplysninger uden samtykke. Jf. Vejledning om information og samtykke og om videregivelse af helbredsoplysninger kan videregivelse af oplysninger finde sted når:

- Det er fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling. Dette kan f.eks. være i forbindelse med:
 - **Udlændingelovens § 9b, stk. 2.** Justitsministeriet kan i forbindelse med ansøgning om humanitær opholdstilladelse uden ansøgerens samtykke indhente helbredsoplysninger om ansøgeren fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen.
 - **Udlændingeloven § 42a, stk. 12.** Udlændingestyrelsen har ret til at indhente helbredsoplysninger til brug for afgørelser om udbetaling af kontante ydelser.
 - **Udlændingeloven § 37a stk. 8 og 9:** Stk. 8. Hjemrejsestyrelsen kan, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre en udlændings udrejse, pålægge en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, at lade sig undersøge for en sygdom omfattet af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme. En udlænding, der ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg efter 1. pkt., kan om nødvendigt ved politiets bistand og under anvendelse af den fornødne magt i overensstemmelse med lov om politiets virksomhed fremstilles for en sundhedsperson, jf. sundhedslovens § 6, til undersøgelse for en sygdom omfattet af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme. Hjemrejsestyrelsens pålæg efter 1. pkt. kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Klagen tillægges opsættende virkning, hvis påklage sker, inden 7 dage efter at pålægget er meddelt udlændingen. Stk. 9. Sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan i forbindelse med en undersøgelse omfattet af stk. 8 uden udlændingens samtykke behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, behandlingen er nødvendig for udlændingens udrejse.
 - **Sundhedsloven §43 stk. 2.** Videregivelse kan uden patientens samtykke ske, når

1. det følger af lov eller bestemmelser fastsat iht. lov, at oplysningen skal videregives og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling
2. videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre
3. videregivelsen er nødvendig for at en myndighed kan gennemføre tilsyns- og kontrolopgaver. Der vil normalt være hjemmel i anden lovgivning til at en offentlig myndighed kan indhente oplysninger til brug for tilsyns- og kontrolopgaver. Det er kun de oplysninger, som er nødvendige til det konkrete formål, der må videregives efter denne bestemmelse.

Klinikkerne modtager jævnligt anmodninger fra fx Hjemrejsestyrelsen om videregivelse af journaloplysninger uden samtykke med henvisning til udlændingelovens §37a stk.9. Der kan fx være tale om, at en afvist asylansøger på udrejsecenter skal hjemsendes mod sin vilje/med magtanvendelse, og man i den forbindelse har brug for helbredsoplysninger. Det kan også være relevant for Hjemrejsestyrelsen at vurdere, om der er nogle helbredsmæssige hensyn ifm. fx flytransport.

Af lægeforeningens hjemmeside under "I hvilke situationer kan jeg blive bedt om at videregive oplysninger i henhold til §43" og "Videregiv kun relevante oplysninger" fremgår: *"Hvis du videregiver oplysninger efter §43, stk. 2, nr. 2 skal du snarest muligt efter videregivelsen orientere patienten om det, samt om formålet med videregivelsen. En undtagelse kan være, hvis det fremgår af anden lovgivning eller af hensyn til offentlige interesser svt. dem, der beskyttes i sundhedsloven, at du kan undlade at orientere om det."*

Helt overordnet anbefales denne fremgangsmåde, når en instans/myndighed udbeder sig journal:

- 1) **Bed om at lovhjemmel fremsendes skriftligt. Det er den, der beder om journalindsigt, der skal fremfinde hjemmel/paragrafferne. Så må vi derefter vurdere den.**
- 2) **Bed om skr. dokumentation for patientsamtykke, hvis et sådant foreligger. Og igen: hjemmel hvis samtykke ikke er påkrævet**
- 3) **Bed om udspecificering af, hvilke oplysninger der ønskes. Ud fra reglen, at der ikke skal udleveres mere end tilstrækkeligt og nødvendigt.**
- 4) **Informér så vidt muligt patient om, at journaloplysninger udleveres og opnå samtykke, hvis overhovedet muligt.**

6 DOKUMENTATION

Et underskrevet samtykke lægges ind under media i EG Clinea samt dokumenteres i journalen som journalnotat.

Udlevering uden samtykke journalføres tillige under henvisning til hjemmel. Et informeret mundtligt samtykke dokumenteres i journalen som journalnotat.

7 REFERENCER

- Sundhedsloven
- Vejledning om information og samtykke og om videregivelse af helbredsoplysninger